

Začátek první kapitoly

Česká třetí variace:

„Třicet pět let pracuji ve starém papíře a to je moje love story. Třicet pět let lisuji starý papír a knihy, třicet pět let se umazávám literami, takže se podobám naučným slovníkům, kterých jsem za tu dobu vylisoval jistě třicet metráků, jsem džbán plný živé a mrtvé vody, stačí se maličko naklonit a tečou ze mne samé pěkné myšlenky, jsem proti své vůli vzdělán, a tak vlastně ani nevím, které myšlenky jsou moje a ze mne a které jsem vyčetl, a tak za těch třicet pět let jsem propojil se sám se sebou a světem okolo mne, protože já když čtu, tak vlastně nečtu, já si naberu do zobáčku krásnou větu a cucám ji jako bonbon, jako bych popíjel skleničku likéru tak dlouho, až ta myšlenka se ve mně rozplývá jak alkohol, tak dlouho se do mne vstřebává, až je nejen v mém mozku a srdci, ale hrká mými žilami až do kořínků cév. Tak za jediný měsíc průměrně slisuji dvacet metráků knížek, ale abych našel sílu k té mé bohumilé práci, tak za těch třicet pět let jsem vypil tolik piva, že by z toho ležáku byl padesátimetrový plavecký bazén, sady sádek na vánoční kapry. Tak jsem proti své vůli zmoudřel a já teď jistím, že můj mozek jsou hydraulickým lisem zpresované myšlenky, balíky nápadů, Popelčin oříšek je moje hlava, které vyhořely vlasy, a já vím, jak ještě krásnější musely být časy, kdy všechno myšlení bylo zapsáno jen v lidské paměti, tenkrát, kdyby někdo chtěl slisovat knihy, musel by presovat lidské hlavy, ale i to by nebylo nic platné, protože ty pravé myšlenky přicházejí zvenčí, jsou vedle člověka jako nudle v bandasce, takže Koniášové celého světa marně pálejí knihy, a zdali ty knihy zaznamenaly něco, co platí, je slyšet jen tichý smích pálených knih, protože každá pořádná knížka vždycky ukazuje jinam a ven. Koupil jsem si ten maličký sčítač a násobič a odmocnitel, ten malý strojek ne větší než náprsní taška, a když jsem si dodal odvalu, šroubovákem jsem vypáčil zadní stěnu a radostně jsem se polekal, protože s uspokojením jsem uvnitř počítače našel malinkou destičku, ne menší než poštovní známku, ne silnější než deset listů knihy, a pak nic jiného než vzduch, variacema matematiky nabitý vzduch. Když očima se dostávám do pořádné knihy, když odstráním tištěná slova, tak z textu nezůstane taky víc než nehmotné myšlenky, které poletují vzduchem, spočívají na vzduchu, vzduchem jsou živeny a do vzduchu se vracejí, poněvadž všechno je koneckonců vzduch, tak jako současně krev je a současně není ve svaté hostii. Třicet pět let balím starý papír a knihy a žiji v zemi, která patnáct generací umí číst a psát, bydlím v bývalém království, kde bylo a je zvykem a posedlostí trpělivě si lisovat do hlavy myšlenky a obrazy, které přinášejí nepopsatelnou radost a ještě větší žal, žiji mezi lidmi, kteří za balík slisovaných myšlének jsou schopni položit i život. A teď všechno to se opakuje ve mně, třicet pět let mačkám zelený a červený knoflík mého presu, třicet

pět ale i let piju džbány piva nikoliv pro pití, já mám hrůzu z opilců, já piju, abych napomáhal myšlení, abych líp se dostal do samotného srdce textů, protože to, co já čtu, to není ani pro zábavu, ani abych si ukrátil dlouhou chvíli, nebo dokonce líp usnul, já, který žiji v zemi, ve které patnáct generací umí číst a psát, já piju, abych ze čtení už nikdy nemohl spát, abych ze čtení dostal třasavku, protože já sdílím s Hegelem ten názor, že ušlechtilý člověk je málo šlechticem a zločinec málo vrahem.“ (Hrabal, 1994, s. 9-10)

Česká druhá variace:

„Ostatně je jedno ve který fázi začnu vyprávět svůj příběh, tu moji love story, konec a začátek jsou předpokladem jeden druhého. Nejdůležitější, je-li něco důležitýho v mém životě, je to, že pracuju třicet let ve starým papíru, lisuju třicet let knihy, a za těch třicet let jsem se tak umazal literami, že zdánlivě bych se podobal naučnejm slovníkům, kterých jsem vylisoval taky několik metrů, takže jsem pořád plnej džbán živý i mrtvý vody, stačí mne nepatrně naklonit a tečou ze mě jen a jen samý myšlenky, a tak já jsem proti svý vůli vzdělanej a tak nakonec musím se přiznat, že nevím, který jsou moje myšlenky a který jsem si přečetl, ale ne jen přečetl, ale který jsem za těch třicet let propojil sám se sebou, protože já když čtu, tak vlastně nečtu, já si jen naberu jednu větu, nanejvýš dvě věty najednou, a teď je cucám jak bobnon, jak hašlerku, jako bych si vychutnával skleničku likéru tak dlouho, až cítím takovou krásnou větu jak mnou prochází a jak mizí ve mně jako alkohol, až ji cítím nejen ve svém mozku a nejen ve svém srdci, ale ve všech žilách a cévách, až jsem jí plnej, jako když pustíte zrníčko barviva do sklenice vody a ta voda se zvolna stává fialovou. A protože za měsíc slisuju nejmíň třicet metrů knížek a knih, všech možnejch žánrů a stylů, tak za těch třicet let jsem vlastně sbalil a slisoval gigantický knihovny, a taky za těch třicet let jsem vypil piva asi tolik, že by z toho byl plaveckej bazén v Podolí a možná ty bazény dva. Tak proti svý vůli vzdělanej jistím, že ten můj mozek není nic jinýho než lise slisovaný myšlenky, balíky slisovanýho odpadu, makulatury: Je to vlastně takovej Popelčin oříšek ten můj mozek, je to zázrak, vědeckotechnická revoluce kterou na sobě provádí člověk už několik tisíc let, dokonce si někdy myslím, že ta vědeckotechnická revoluce byla na počátku lidskýho myšlení víc než je nyní, protože tenkrát ještě nebyly knihy tak všechno myšlení bylo napsaný jen a jen v paměti lidský, takže kdybych chtěl slisovat tenkrát myšlenky tak bych musel slisovat ty lidský moudrý hlavy, ale i to by nebylo nic platný protože ty pravý myšlenky přicházejí zvenčí do mozku, jsou vedle člověka, čekají jen a jen na něj, aby je zaznamenal, a tak vlastně když Koniáš a ti Koniášové celýho světa docela zbytečně pálejí a pod policejní kontrolou dávají do stoupy papíren tištěný knihy, tak jestli ty knihy za něco stály tak jim nejen prospívá hydraulický lis, ale dokonce je slyšet

smích těch knih, protože každá pořádná knížka odkazuje jinam a ven... Je to to samý, jako když jsem obětoval celou výplatu a koupil jsem si ten počítač a sčítač a násobič a odmocnitel, takový maličký strojek ne většín než náprsní taška a když jsem si dodal odvahy, abych se dostal k tajemství, který nebylo menší, než když jsem vyplivl hostii po svatým přijímání a pak za humny, jestli když ji zlomím se krev vyroní, tak to samý se mi stalo i nyní, zjistil jsem že tam uvnitř toho počítače, toho maličkýho kybernetu, že tam je taková destička ne větší než poštovní známka ne silnější než denní noviny a pak už jen vzduch, vzduch, nic než variacema matematiky nabitej vzduch. A tak je to i skaždou pořádnou knížkou a já za pořádnou knížku považuju všechny filozofy a všechny básníky a myslitele, když odstraníte slova tištěný, zjistíte, že zůstávají po nich jen nehmotný myšlenky který poletují vzduchem, spočívají na vzduchu, vzduchem jsou živeny, protože všechno nakonec je vzduch tak jako je a současně není krev v hostii. Tak žiju v zemi, kde desítky generací umí číst a psát, v zemi kde je zvykem a skoro posedlostí si trpělivě lisovat do hlavy myšlenky, obrazy které zvenčí přinášejí radost i utrpení. Dá se dokonce říct, že ty knihy přinášejí spíš žal a bolest a zkázu a smrt, a přesto lidé se jich nevzdávají, dokonce sami jsou ochotni za ten balík slisovaných myšlenek v hlavě položit život. A já to všechno opakuju, všechn svůj život jsem prožil jen a jen v pití, který napomáhá myšlení, já nikdy nepiju jen tak pro pití, já dokonce mám z opilců hrůzu, mně nahánějí všichni ti ožralci děs a odpor, já piju jen a jen proto, aby mi to líp myslelo, abych se líp dostal do samotnýho srdce textu, protože to co čtu já, to není čtení pro zábavu, čtení abych si ukrátil dlouhou chvíli, nebo když nemohu spát tak abych usnul, já právě čtu proto abych nemohl nikdy pořádně spát, bych ze čtení se třásl nad tím vším, čeho člověk je schopen, a já sdílím s Hegelem ten názor, že ušlechtilěj člověk je mi málo ušlechtilěj a zločinec je mi málo zločincem, ...“ (Hrabal, 1994, s. 173-175)

Anglický překlad:

„For thirty-five years now I've been in wastepaper, and it's my love story. For thirty-five years I've been compacting wastepaper and books, smearing myself with letters until I've come to look like my encyclopedias—and good three tons of them I've compacted over the years. I am a jug filled with water both magic and plain; I have only to lean over and a stream of beautiful thoughts flows out of me. My education has been so unwitting I can't quite tell which of my thoughts come from me and which from my books, but that's how I've stayed attuned to myself and the world around me for the past thirty-five years. Because when I read, I don't really read; I pop a beautiful sentence into my mouth and suck it like a fruit drop, or I sip it like a liqueur until the thought dissolves in me like alcohol, infusing brain and heart and coursing

on through the veins to the root of each blood vessel. In an average month I compact two tons of books, but to muster the strength for my godly labors I've drunk so much beer over the past thirty-five years that could fill in an Olympic pool, an entire fish hatchery. Such wisdom as I have has come to me unwittingly, and I look on my brain as a mass of hydraulically compacted thoughts, a bale of ideas, and my head as a smooth, shiny Alladin's lamp. How much more beautiful it must have been in the days when the only place a thought could make its mark was the human brain and anybody wanting to squelch ideas had to compact human heads, but even that wouldn't have helped, because real thoughts come from outside and travel with us like the noodle soup we take to work; in other words, inquisitors burn books in vain. If a book has anything to say, it burns with a quiet laugh, because any book worth its salt points up and out of itself. I've just bought one of those minuscule adder-subtractor-square-rooters, a tiny little contraption no bigger than a wallet, and after screwing up my courage I pried open the back with a screw-driver, and I was shocked and tickled to find nothing but an even tinier contraption—smaller than a postage stamp and thinner than ten pages of a book—that and air, air charged with mathematical variations. When my eye lands on a real book and looks past the printed work, what it sees is disembodied thoughts flying through air, gliding on air, living off air, returning to air, because in the end everything is air, just as the host is and is not the blood of Christ.

For thirty five years now I've been compacting old paper and books, living as I do in a land that has known how to read and write for fifteen generations; living in a onetime kingdom where it was and still is a custom, an obsession, to compact thoughts and images in the heads of the population, thereby bringing them ineffable joy and even greater woe; living among people who will lay down their lives for a bale compacted thoughts. And now it's all recurring in me. Along with thirty-five years of pushing the red and green buttons on my hydraulic press, I've had thirty five years of drinking beer—not that I enjoy it, no, I loathe drunkards, I drink to make me think better, to go to the heart of what I read, because when I read I read not for the fun of it or to kill time or to fall asleep; I, who live in a land that has known to read and write for fifteen generations, drink so that what I read prevent me from falling into everlasting sleep, will give me the d.t.'s, because I share with Hegel the view that a noble-hearted man is not yet a nobleman, nor a criminal a murderer.“ (Hrabal, 2014, s. 1-3)

Část čtvrté kapitoly

Česká třetí variace:

„Pil jsem ze džbánu pivo a nespouštěl jsem oči z mladého Ježíše, kterak je pln rozhorlenosti pořád uprostřed skupiny mladých mužů a krásných slečen, zatímco Lao-c' docela osamoceny si hledá důstojný hrob. A když lis zpresoval až do poslední fáze krvavý papír tak, až z něj ronily a stříkaly krupěje krve slisované i s masačkami, viděl jsem dál Ježíše pořád plného líbezné extáze, zatímco Lao-c' v hluboké melancholii opíral se o hranu mého koryta s pohrdáním a nezájmem, viděl jsem pak Ježíše, jak plný víry dává příkazy a hora se přenáší o kousek dál, zatímco Lao-c' přikrýval můj sklep sítí upletenou z nepolapitelného intelektu, viděl jsem Ježíše jako optimistickou spirálu, Lao-c'e jako bezvýhodnou kružnici, Ježíše plného konfliktních a dramatických situací, zatímco Lao-c' v tichém zadumání uvažoval o neřešitelnosti morální situace protikladů. A na červený knoflík stěna presu zmáčená krví se vracela nazpátek a já jsem do volného prostoru koryta dál a dál házel oběma rukama zakrvácené škatule a krabice a obaly provlhlé krví a výpary masa, našel jsem ještě sílu, abych nalistoval v knize od Friedricha Nietzscheho stránky o tom, jak s Richardem Wagnerem uzavřeli hvězdné přátelství, abych tu knihu pak ponořil do koryta jako dítě do vaničky a potom rychle oběma rukama odháněl od tváře roje modrých a zelených much, které mne bičovaly do tváře jako větvičky smutečních ve vichřici, A když jsem zmáčknu zelený knoflík, po schodech sklepení drobnými krůčky sbíhaly dvě sukně, tyrkysově zelená a atlasově červená sukně cikánek, které mne navštěvovaly vždycky jako zjevení, najednou, když už jsem je nečekal, když už jsem myslel, že umřely, že je někde podřízli fašeráckým nožem ti jejich amanti, cikánky, dvě sběračky starého papíru, který nosily v loktuších na zádech, takové ohromné uzle, jak zastara nosily ženské trávu z lesa, tak se ty dvě cikánky kolíbaly živými třídami, takže chodci museli ustupovat do výklenků a průjezdů, aby když ty cikánky vešly s tím nákladem papíru do našeho průjezdu, tak docela ucpaly vjezd, aby pak předkloněny se u váhy otočily a padly do hromady papíru na záda, a když si rozvázaly popruhy, uvolnily se z toho ohromného chomoutu a odvěkly ten uzel na váhu, docela zpoceně a říčné si utíraly čelo a dívaly se na ciferník, který vždycky ukazoval třicet, čtyřicet, někdy i půl metráku krabic a papendeklů a odpadového papíru z obchodů a velkoobchodů. A když se jim zastesklo, anebo už byly příliš zbědované tou námahou, ty cikánky měly takovou sílu a páru, že zdálky vypadaly, když vlekly ty svoje loktuše, jako by na zádech nesly malý vagon, nebo tramvaj, tak když už toho měly dost, tak přiběhly ke mně dolů, odhodily tu obrovskou plachtu a hodily sebou do hromady suchého papíru, vyhrnuly si sukně až po pupek, vylovily odkudsi

cigarety a sirky, a tak ležící na zádech kouřily, takové šluky si dávaly, jako by ukusovaly z cigaret čokoládu.“ (Hrabal, 1994, s. 31-33)

Česká druhá variace:

„...viděl jsem jak Kristus je plný maniakální rozhorlenosti, zatímco vedle něj stojící stařec je opuštěný a plný tichého pohrdání, viděl jsem jak kolem Krista je neustále skupina mladých mužů a jak za ním se táhnou mraky lidí, zatímco Lao-c' stál, opuštěný a samotář, hledající hrob do kterého by si důstojně ulehl, viděl jsem, zatímco stěna lisu stiskla teď desku a mezi pevnou stěnou krvavý papíry tak, až se slisování vyronily páchnoucí krůpěje krve, viděl jsem Krista stát a plného rozhorlený extáze, zatímco Lao-c' v hluboké melancholii se opíral o pohrdání a nezájem, viděl jsem Krista jak přenáší pln víry hory docela bezelstně, zatímco Lao-c' sleduje a pak spravuje síť nepolapitelného intelektu, viděl jsem Krista jak ukvapeného výrobce syntetických soudů, zatímco Lao-c' vytváří soudy analytické, viděl jsem Krista jako spirálu, Lao-c'e ale jako kruh, viděl jsem konfliktní a dramatické situace Krista, ale morální situace protikladů Lao-c'e. A stěna koryta opět se odtáhla a do prázdného lože jsem kladl další krabice provlhlé krví a výpary masa, krvavé papíry, abych i trošku je zpestřil, aby jen tak to krvavé zboží nešlo do stoupy, doprostředka jsem vložil rozevřenou Sextánku od Neubauera, a když jsem celé koryto vystlal krvavým papírem zastyděl jsem se, rozhrnul jsem krvavýma rukama krvavé papíry a pietně jsem tam položil rozevřenou Metafyziku mravů od Immanuela Kanta, který mne navštěvoval a zjevoval se mi ve světlíku, když v podvečer jsem tam někdy postával a díval se světlíkem, šachtou šesti pater do kousku večerního nebe zdobeného hvězdami... a stisknul jsem knoflík a do sklepa začala drobnými krůčky sbíhat zelená, červenými květinami zdobená sukně, pak ještě tyrkysově zelená sukně, a do sklepa seběhly dvě cikánky, ty mě navštěvovaly taky tak jako nějaký zjevení, vždycky přišly když jsem je nečekal, ale když přišly tak já nevím proč, měly mne tak nějak upřímně rády, byly to naše sběračky starýho papíru, od rána s loktuší tak postaru na zádech v plachtě nosily ve velkém předklonu starej papír, a jak mohly tak utekly tomu svému pasákovi, sem do sklepa, lehly si do suchýho papíru, hihňaly se, kouřily a krchtaly...“ (Hrabal, 1994, s. 199-200)

Anglický překlad:

„Drinking from my mug, I kept my eyes glued to the young Jesus, all ardor amidst a group of youths and pretty girls, and the lonely Lao-tze, looking only for a worthy grave. Even as the compacting process reached its final stage and the paper started squirting and dripping blood and flesh-fly juice, I watched the young Jesus still suffused with mellow ecstasy and Lao-tze

leaning sad and pensive against the edge of the drum and looking on with scornful indifference; I watched Jesus giving confident orders and making a mountain move, and Lao-tze spreading a net of ineffable intellect over the cellar; I watched Jesus the optimistic spiral and Lao-tze the closed circle, Jesus bristling with dramatic situations and Lao-tze in thought over the insolubility of moral conflicts.

When the red signal lit up and the bloodstained wall started retreating, I went back to pitching boxes and cartons and blood-soaked wrappings into the drum, but I also found the strength to skim a book by Friedrich Nietzsche, or at least the pages about his cosmic friendship with Richard Wagner, before plunging it into the drum like a child into a bath, and just in time to swat away a swarm of blue and green flies lashing at my eyes like weeping-willow branches in a whirlpool. And the moment I pushed the green button, what should come tripping daintily down the cellar stairs but two skirts, one turquoise blue, the other velvet violet, the skirts of two Gypsy girls who always came as a revelation, visiting me when I least expected them, when I thought they'd died, their throats slit by a lover's knife. These two Gypsy girls, who collected wastepaper and lugged it around on their backs in huge bundles the way women carried grass from the woods in the old days, would waddle their loads along crowded streets, and people had to step aside for them and retreat into doorways, and their packs were so big that whenever they tried to come to our courtyard they clogged the entrance, but they'd squeeze through, make straight for the scale, bend over, turn, and fall into the pile of paper smack on their backs, only then undoing the straps and freeing themselves from their enormous yoke, after which they'd drag the bundle onto the scale and, wiping their sweaty foreheads, look up at the dial, which always showed at least seventy-five, and sometimes a hundred or a hundred and twenty-five pounds of boxes and cartons and refuse paper from various shops and distribution centers. And whenever they began to miss me or whenever their loads became too great—they were so strong and had so much energy that from a distance those bundles on their backs looked more like a small train or tram—they would come down and pay me a visit, throw off their canvas-covered burdens, fall back on their piles of dry paper, roll their skirts up their belly buttons, pull out cigarettes and matches, and light up, flat on their backs, inhaling the smoke as if chomping chocolate.“ (Hrabal, 2014, s. 34-36)

Začátek šesté kapitoly

Česká třetí variace:

„Třicet pět let jsem balil starý papír na hydraulickém lisu, třicet pět let jsem si myslel, že makulaturu a šampf nelze jinak presovat než tak, jak jsem to já dělal, ale teď jsem se dozvěděl, že v Bubnech postavili gigantický lis, který nahradí dvacet lisů, na jakých pracuju já. A když mi očití svědci řekli, že ten gigant dělá balíky ve váze tři a čtyři centy a ty balíky se vozí do vagonu pomocí zdvihacích vozíků, povídám si, na to se musíš, Haň'o podívat, to musíš vidět, vykonáš zdvořilostní návštěvu. A když jsem stál v Bubnech a viděl jsem tu ohromnou zasklenou halu, velikou skoro jako malé Wilsonovo nádraží, a slyšel jsem dunět ten ohromný lis, tak jsem se roztrásl a nemohl jsem se podívat na ten stroj, chvíli jsem stál a díval se jinam, pak zavazoval jsem si tkaničku u botek a nemohl jsem se podívat té mašině do očí. To bývalo vždycky moje, když jsem zahlídnul v hromadě starého papíru hřbet a desky nějaké vzácné knihy, tak nešel jsem pro ni hned, ale vzal jsem pucvoly a čistil jsem hřidel mého presu, pak teprve jsem se díval na hromadu papíru a ověřoval jsem si, zda mám sdostatek síly, abych tu knížku vzal a otevřel, a když jsem se prověřil, tak teprve jsem zdvihl knihu a ta knížka se mi v prstech třásla jako kytice nevěsty u oltáře. Takový jsem byl, i když jsem ještě hrával fotbal za náš venkovský klub, věděl jsem, že sestava je ve skříňce u Dolní hospody vyvěšená až ve čtvrtek, ale já jsem přijížděl s tlukoucím srdcem už ve středu, stál jsem rozkročen na kole a nikdy jsem se nemohl podívat do skříňky hned, prohlížel jsem si zámeček a lišty skříňky a pak dlouho jsem si četl jméno našeho klubu a pak teprve jsem se podíval na sestavu, ale ve středu vždycky tam byla sestava ještě z minulého týdne, a tak jsem odjížděl, abych ve čtvrtek stál rozkročený u skříňky a dlouho se díval na všechno, jenom ne na sestavu, a když jsem se zklidnil, tak teprve potom jsem četl pomalu a dlouze sestavu prvního mužstva a potom sestavu rezervy a nakonec sestavu dorostu, a když jsem pak viděl svoje jméno jako náhradník, byl jsem teprve pak šťasten. Tak jsem zrovna tak stál u gigantického lisu v Bubnech, a když můj zmatek zeslábl, dodal jsem si odvahy a podíval jsem se na ten stroj, který se tyčil d skleněného stropu jako obrovský oltář v chrámu svatého Mikuláše na Malé straně. Byl ten lis ještě větší, než jsem očekával, veliký pás byl tak široký, a dlouhý jako v holešovické elektrárně pás zvolna sypající uhlí pod rošty, na tomhle pásu zvolna se pohyboval bílý papír a knihy, ty knihy nakládali mladí dělníci a dělnice, docela jinak oblečení, než jsem byl v práci oblečený já a ostatní baliči starého papíru, měli oranžové a světle modré rukavice a žluté americké čepice s kšiltem, na sobě takové montérky po prsa a pak kšandičky přes ramena a na zádech zkřížené. Takové overaly, které dávaly vyniknout barevným svetříkům a rolákům, a nikde jsem neviděl rozsvícenou žárovku,

stěnami a zaskleným stropem proudilo světlo a slunce a u stropu byly větráky, ty barevné rukavice zvyšovaly moje pokoření, protože já jsem vždycky pracoval holýma rukama, abych v prstech ochutnával papír, ale tady nikdo netoužil hmatově zažívat ten neopakovatelný půvab starého papíru, a pás unášel knihy a bílé odřezky vzhůru, tak jako běžící chodník unáší chodce z podchodu Václaváku vzhůru do ulic, a ten papír se zasouval rovnou do ohromného kotle, tak velikého jako gigantický kotel ve smíchovském pivovaru, ve kterém, se vaří pivo, když tehle kotel byl plný, uzavřel se pás a od stropu se snášel vertikální šroub, který ohromnou silou zpresoval papír a tak krásně si odfrknul, aby ten šroub opět stoupal ke stropu haly a pás zase pohyboval papírem trhanými pohyby a sypal materiál rovnou do oválného koryta velkého jak bazén na Karláku.“ (Hrabal, 1994, s. 52-54)

Česká druhá variace:

„Když jsem se dozvěděl, že nějaká německá firma postavila v Bubnech gigantickej lis, tak jsem tomu nevěřil. A když pak přišly zprávy, že ten lis nahradí deset lisů, na jakých pracuju já, tak jsem tomu nevěřil tuplem. A když pak očití svědci mi řekli do očí, že balíky který z tý mašiny vypadnou vážejí i metráky, tak jsem se tomu nejdřív smál, protože kdopak může zvednout i metrákovéj balík, ale když mi řekli že to je zmechanizovaný, že takovej balík jede zdvihacím vozíkem rovnou do vagonu, tak jsem z toho nespál. A tak jsem jednou šel ze dvora dřív, povídám, vykonám takovou malou zdvořilostní návštěvu protože když někde otevřeli novou sběrnou tak jsem se tam šel taky podívat a vyměnit si cenný zkušenosti. Ale když jsem přišel k nádraží Bubny a viděl jsem tu ohromnou halu ve který duněl ten stroj, tak jsem se roztrásl, protože ta hala byla z bejvalý topírny, takový maličký Wilsonový nádraží. A tak jsem jen zachytil ten první pohled a honem jsem koukal jinam, to bylo vždycky moje, jak jsem viděl v tom mém sklepě jak shora někdo vysypal koš knih, tak jsem jen zahlídl nějakou pro mě vzácnou knížku, tak jsem se nejdřív díval jinam, pak jsem chvilku pracoval, pak jsem pomaličku se zadíval a teprve tak jsem byl schopnej zdvihnout knížku otevřít ji a podívat se na tiráž, kdybych to udělal najednou, ranila by mě mrtvice, tak jsem bejval roztřeseněj silným zážitkem. Ale to jsem už měl od jinošství, já jsem třeba hrával fotbal, v tý naší vesnici byla na Dolní hospodě skříňka a tam byla sestava, a já, i když jsem hrál za dorost a to ještě za dorost druhej, tak já i když jsem věděl že ta sestava tam bude viset až ve čtvrtek, tak jsem jel na bicyklu dívat se na tu sestavu už ve středu, a taky nikdy jsem se nepodíval rovnou, stál jsem a prohlížel jsem si rám tý skříňky a hrozně mě zajímalo jak je ta skříňka natřená, a když jsem takhle objel očima tu skříňku, tak pak jsem se osmělil a četl jsem sestavu z minulýho tejdne, anebo nějakou zprávu klubu a až když jsem cejtíl, že snesu pohled na sestavu druhýho dorostu, tak jsem

si přečetl i moje jméno, bejval jsem vždycky náhradník... a to jsem potom jezdil chvíli návsí, a pak jsem se vrátil a znovu si přečetl to moje jméno, že budu hrát jako náhradník. A tak jsem stál před halou tím novým gigantickým lisem, a když jsem našel odvalu, tak jsem vešel na dvůr, a tak jsem stál a s ohromným zájmem jsem si prohlížel váhu na který se vážily nákladní auta s balíkama knih, viděl jsem že to jsou nějaký konfiskovaný knihy, celý náklady knih, který jdou rovnou do toho gigantickýho lisu, protože co jsem tam postával abych se uklidnil tak přijely ty auta tři, a všechny byly stejně naložený těma samejma balíkama, jako by celej náklad koupila Kniha, tak která potom rozděljuje knihy podle objednávek do knihkupectví, ale tady žádný knihkupectví ani sklad Knihy není, tak jsem věděl, že celý ty náklady jdou do hydraulickýho lisu, a tak když jsem se zklidnil, tak jsem vešel po rampě do tý haly, vopravdu byla to hala o trošku menší než to zasklený Hlavní nádraží, viděl jsem zděšenej, že u toho stroje je hodně lidí, takový skupiny lidí který mají roztríděný úkoly, na tu mašinu kterou jsem zahlídl jen setinou vteřinky jsem se už nepodíval, díval jsem se jak skupina ženských s utazenejma vlasama a v montérkách, jak trhají ty balíky knih, a vopravdu byla tam tak veliká hromada čerstvých knih, jako hromady uhlí v hlavních skladech, a ty ženský braly čerstvý knihy a vždycky takovým rycnutím, mocným pohybem vytrhly stránky z desek a a ty ženský braly Čerstvý knihy a vždycky takovým rycnutím, mocným pohybem vytrhly stránky z desek a házely ty nahý knihy na pomalu běžící pás, u kterýho stály další ženský a ty vidlema přihazovaly odpadovej papír z pražskejch tiskáren a ten běžící pás stoupal mírně vzhůru, taková pěkná sánkařská dráha by z toho pásu byla, mírná skluzavka do vody, ale ten pás postupoval vzhůru až nad ten gigantickej hydraulickej lis a tam na tom lisu byly tři mladíci, vypadali docela jináč než já, měli všechno na sobě čistý, takový montérky po prsa, pak barevej svetřík a přes něj kšandičky, na hlavě měli ty mladíci kloboučky, a jejich úkol byl, že v poslední fázi upravovali ty postupující a padající pak střemhlav do stojatýho koryta knihy a čistý odpadový papír, aby tak jeden z nich stiskl knoflík a vysokej píst kterej trčel nad vysokým korytem pomalu se začal zasouvat a pohybem shora stiskl plný to koryto knih a slisoval je hravě tak jako když v prstech mačkáte jízdenku na tramvaj... a zase zmáčkli knoflík, a zase z ohromnýho krytu, vypadal ten gigantickej lis spíš jako nějaká varna ve smíchovským pivovaře než lis, zase se objevila mastná hřidel, která vystoupila až do vrchní úvratě... a zatím zase běžící pás se pohyboval, neúprosně pravidelným pohybem odsypával papír a knihy zbavený desek, kam jsem se podíval tak jsem zděšenej viděl, že tohle jsou jinačí lidé než jsem ve starým papíru viděl já za těch třicet let, nikdo nepocítil tady touhu se podívat do knihy, taky se nemohl, neměl čas do ní podívat, možná, že když přišly ty balíky novejch knih, tak každej zaměstnanec si jednu vzal, nebo dvě do tašky, aby se doma na ni podíval, až doma, ale tady a teď nikdo neměl čas

se podívat, rozevřít a přivonět k tiskařský Černi, protože nové knihy tak krásně vonějí, a já jsem se neubráníl a rozevřel jsem jednu vyrvanou novou knížku kterou nikdo ještě neměl v rukách, a kterou nikdo ještě neotevřel, a ano, voněla ta knížka, ale ta vůně potřebovala takovej rituál, pomalý prostředí, klidný a ne-pospíchající, oni tady ty dělníci to ne, nepospíchali, ale pracovali tak pomalu, ale pořád, tak jako ten běžící pás, tak jako ten píst který pomalu shora se zasouval, aby vylisoval stovky knih a koše proužků čistýho papíru z od-padovýho papíru novin a tiskovin i knih.“ (Hrabal, 1994, s. 213-216)

Anglický překlad:

„For thirty-five years now I've compacted wastepaper a hydraulic press, for thirty-five years I thought there was no other way, but then I began hearing about a new press over in Bubny, a gigantic press that did the work of twenty, and when eyewitnesses reported in made bales of seven and eight hundred pounds, bales, delivered directly to the train by forklift, I said to myself, “This is something you've got to see, Haňťa, with your own eyes. It's time for a courtesy call.” And when I got to Bubny and saw the enormous glass structure and heard the press booming away, I was so shaken I couldn't look at the machine, I just stood there and turned my head away, fumbled with my shoelaces—anything to keep from looking that machine in the face.

To peer into the mass of wastepaper and find the spine and boards of a rare book has always been a special treat for me. Instead of going after it on the spot, I'll take a piece of steel wool and give the shaft a good rub, then have another look at the paper and check whether I have the strength to pull out the book and open it, and not until I decide I do have the strength I will pick it up, and even then it shakes in my hands like a bride's bouquet at the altar. That's the way it was in the old days, too, when I played soccer for the village club: I knew the lineup wasn't posted in the Lower Tavern until Thursday, but I would ride down on Wednesdays, my heart thumping, and stand there astride my bike scrutinizing the notice board itself—the lock, the glass case—unable to look directly at the notice, then I'd read out the name of our club, letter by letter, and only then glance at the lineup, but since it was Wednesday the lineup was still the previous week's, so off I rode, to return the next day, when again I would stand there astride my bike scrutinizing everything but the lineup, and one I took hold of myself, I would read slowly down the lineup of the first team, slowly down the lineup of the second team, and slowly down the lineup of the juniors, and not until I found my name among the substitutes was I happy again.

Standing in front of the gigantic press, I had the same feeling, and once I was over the initial shock, I took hold of myself and glanced at the machine, which rose up to the glass roof like a the gigantic altar at St. Nicholas in Prague. It was even bigger than I had expected, with a conveyor belt as long and wide as the one that slowly dumps coal under the grates at the Holešovice Power Station, but what was slowly moving along this belt was books, books put there by young workers in getups quite different from what I or others like me wore at work: they were wearing orange and baby-blue gloves and yellow American baseball caps, and overalls that went up to their chests, and suspenders that went over their shoulders and crossed on their backs and showed off the T-shirts and turtlenecks they had on underneath. And nowhere did I see a light bulb: sunlight streamed in through the glass walls and glass ceiling, and the ceiling had a ventilation system to boot. But it was the gloves that got my goat: I always worked with my bare hands, I loved the feel of the paper in my fingers, but nobody here had the slightest desire to experience the palpable charm of wastepaper, and the conveyor belt moved the books and some miscellaneous scraps of white paper just as the Wenceslas Square escalator moves people into the street, and that paper went straight into an enormous drum, a drum as big as the cauldron used for brewing at the Smíchov brewery, and when the drum was full, the conveyor belt turned itself off and a propellerlike contraption descended from the ceiling, forced its mammoth strength on the paper, and with a magnificent snort returned to the ceiling, whereupon the conveyor belt jerked new books into motion and on to the oval drum as big as the fountain in Charles Square.“ (Hrabal, 2014, s. 62-64)